

ชื่อวิทยานิพนธ์	วิธีการตะอวะฮฺขององค์กรมุสลิมะฮฺในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และ กรุงเทพมหานคร
ผู้เขียน	นางสาวอัลสุดา บินดีฮารูน
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การตะอวะฮฺของมุสลิมะฮฺในอิสลาม 2) วิธีการตะอวะฮฺของอุมมะฮฺอาดัลมุอ์มินีนในยุคต้น 3) วิธีการตะอวะฮฺของ องค์กรมุสลิมะฮฺในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเอกสารและศึกษาภาคสนามด้วย วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เจาะจงแก่นนำองค์กรมุสลิมะฮฺในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 คน จาก 6 องค์กร ได้แก่ 1) มูลนิธิสภายุมมุสลิมโลก สำนักงานประเทศไทย ฝ่ายกิจกรรมสตรี 2) สมาคมยุมมุสลิมแห่งประเทศไทย เครือข่ายมุสลิมะฮฺ ยะลา 3) ชมรมสตรีมุสลิมปัตตานี 4) ชมรมมุสลิมะฮฺนราธิวาส 5) กลุ่มบะนาตุลสุดา (สตรีแห่งทางนำ) 6) กลุ่มอิสลามทอล์ก (คิฎอ์บุลอิสลาม) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาข้อสรุปวิธีการตะอวะฮฺโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การตะอวะฮฺเป็นสิ่งที่ศาสนาบัญญัติให้ทั้งมุสลิมินและมุสลิมะฮฺ ซึ่งหุกุมการตะอวะฮฺของมุสลิมะฮฺมีหุกุมเดียวกับมุสลิมิน คือ วาญิบ หากแต่นักวิชาการมีความเห็นต่างกันว่า เป็นวาญิบที่เป็น ฟัรฎูกีฟายะฮฺหรือฟัรฎูอิน มุสลิมะฮฺที่จะเป็น นักเรียกร้องผู้คนสู่อิสลามจะต้องเตรียมพร้อม ตนเอง ในด้านทฤษฎีและ ด้านการปฏิบัติ ด้านทฤษฎีประกอบด้วยความรู้ จิตวิญญาณ และสังคม และ ด้านการปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกอบรมกิจกรรมต่างๆ ที่จะเป็นสื่อในการตะอวะฮฺ และ ประการสำคัญยิ่งจะต้องเรียนรู้แนวทางหรือวิธีการในการตะอวะฮฺ เช่น หิกมะฮฺ การตักเตือนที่ดี การโต้แย้งด้วยสิ่งที่ดีกว่า เป็นต้น

2) อุมมะฮฺอาดัลมุอ์มินีน คือ บรรดาสตรีที่ท่านนบี ﷺ ได้สมรสและไม่ได้หย่าสำหรับสตรีที่เสนอและมอบ ตัวให้กับท่าน สตรีที่มีสถานะเป็นทาสี และ สตรีที่ท่านนบี ﷺ หมายแต่ไม่ได้สมรส ทั้งหมดนี้ไม่ถือเป็นอุมมะฮฺอาดัลมุอ์มินีน พวกนางเป็นสตรีที่มีส่วนร่วมใน

การละฮัจญ์ ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาอุมมะฮาดัลมุอ์มินีนทั้งหมด 6 ท่าน คือ ท่านหญิงเคาะดีญะฮฺ บุตรี กุวัยลิดท่านหญิงเสาะฮะฮฺ บุตรี ชัมอะฮฺ ท่านหญิงอาอิชะฮฺ บุตรี อบูบักร์ ท่านหญิงหัฟเสาะฮฺ บุตรี อุม്മัรฺ ท่านหญิงอุมมุสะละมะฮฺ และท่านหญิงซัยนับ บุตรี ญะหุช رضي الله عنها ซึ่งการละฮัจญ์ของพวกนาง ดำเนินขึ้นโดยปัจเจกบุคคล (ฟิรคียะฮฺ) ไม่ได้รวมตัวภายใต้ชื่อและโครงสร้างการทำงานใดๆ หากแต่ ดำเนินตามบริบทสังคมในยุคนั้นด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนหนึ่งที่สังเคราะห์จากหะดีษและเหตุการณ์ใน ประวัติศาสตร์ขึ้นเป็นกรอบแนวคิดวิธีการละฮัจญ์ได้ดังนี้ 1) การเสริมสร้างกำลังใจ 2) การเป็น แบบอย่างที่ดี 3) การเผยแผ่วิทยาการอิสลาม 4) การตัดเตือนที่ดี 5) การสั่งใช้สู่ความดีและการห้าม ปราบสิ่งชั่วร้าย

3) องค์กรมุสลิมะฮฺในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และกรุงเทพมหานครทั้ง 6 องค์กร สามารถแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ 1) มูลนิธิ 2) สมาคม 3) ชมรม 4) กลุ่ม การรวมตัวของ องค์กรข้อที่ 1 และ 2 จะต้องทำการจดทะเบียนทางกฎหมาย ส่วนข้อที่ 3 และ 4 ไม่ต้องทำการจด ทะเบียนใดๆ ซึ่งการรวม กลุ่มเป็นองค์กรพบว่า เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้การละฮัจญ์เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพขึ้น การจดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนขององค์กรไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการละฮัจญ์แต่อย่างใด และจากกรอบแนวคิดวิธีการละฮัจญ์ของอุมมะฮาดัลมุอ์มินีน 5 วิธีการ นำมาซึ่ง การศึกษาวิธีการละฮัจญ์ขององค์กรมุสลิมะฮฺในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และกรุงเทพมหานคร 3 วิธีการ คือ การเผยแผ่วิทยาการอิสลาม การสั่งใช้สู่ความดีและห้ามปราบสิ่งชั่วร้าย และการ เสริมสร้างกำลังใจ ทั้งนี้เพราะ การละฮัจญ์ด้วยแบบอย่างที่ดีงามและการตัดเตือนที่ดีเป็นวิธปฏิบัติ ของรายบุคคล (ละฮัจญ์ฟิรคียะฮฺ) มากกว่าการปฏิบัติในนามขององค์กร สรุปผลได้ดังนี้

1) การเผยแผ่วิทยาการอิสลาม วิธปฏิบัติที่พบ ได้แก่ การจัดบรรยายศาสนธรรม การ จัดอบรม การเรียนการสอน การจำหน่ายและแจกสื่อสิ่งพิมพ์อิสลาม การจัดรายการวิทยุ การจัดห้ล ะฮัจญ์หรืออุสเราะฮฺ (กลุ่มศึกษาเรียนรู้อิสลาม) และการจัดงานมุลตะกอ (งานพบปะมุสลิมะฮฺ)

2) การสั่งใช้สู่ความดีและห้ามปราบสิ่งชั่วร้าย วิธปฏิบัติที่พบ ได้แก่ การสั่งใช้สู่ ความดีและห้ามปราบสิ่งชั่วร้ายปรากฏสอดแทรกอยู่ใน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพบปะ เยี่ยม เยียนการสั่งใช้สู่ความดีและห้ามปราบสิ่งชั่วร้ายผ่านสื่อประเภทต่างๆ และการออกแถลงการณ์

3) การเสริมสร้างกำลังใจ วิธปฏิบัติที่พบ ได้แก่ การพบปะเยี่ยมเยียน และให้ความ ช่วยเหลือ การให้การดูแลและเอาใจใส่แบบตัวต่อตัว และการพูดคุยให้คำปรึกษา

Thesis Title	The Methodology in Da‘awah of Muslim Women Organization in three Southern Border Provinces and Bangkok
Author	Alhuda Bintiharun
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2013

ABSTRACT

This research aims to study 1) the Da‘awah of Muslims’ women in Islamic Perspective using 2) the methodology in Da‘awah of Ummahāt Al-Mu‘minīn in the early ages 3) The Methodology in Da‘awah of Muslim women organization in southern border provinces and Bangkok. The research was conducted by using document and field studies by In-depth Interview aims at 11 leaders from 6 Muslim women organizations in three southern border provinces and Bangkok. The six organizations are 1) Women's Affairs of the World Assembly of Muslim Youth 2) Muslimah’s Network Yala of The Young Muslim Association of Thailand 3) Muslim Women of Pattani society 4) Muslimah of Narathiwat society 5) Banat al-Huda group (Ladies of the Guidance Society) and 6) Islam Talk group. The method used in analyzing data is descriptive approach. The results of this study were as follows:

1) Da‘awah is a religious commandment for both Muslimīn and Muslimah, which had compulsory to practice Da‘awah for both Muslimīn and Muslimah, Yet the Islamic’s scholars still have different opinions whether it was Farḍ u‘īn or Farḍu kifāyah. The muslim women who wish to be al-Dā‘iy need some preparation in both theoretical and practical aspects. In theory it always includes seeking for Islamic knowledge, develops spiritual as well as social skill. And in practice it need participating in particular training programs in order to learn mediate in practicing Da‘awah. Moreover it is necessary to be learn some guidelines or methods in Da‘awah which include Hīkmah method, good advice, better argument etc.

2) Ummahāt Al-Mu‘minīn were women whom Prophet Muḥammad ﷺ married with and did not divorced them after that. As for women who present themselves to him, female slaves, and women whom he engaged with but did not married, all of these were not count as Ummahāt Al-Mu‘minīn. They were women who took part in Da‘awah. For this study the researcher chose six of them which they are Khadījah Binti Khuwaylid, Sawdah Binti Zam‘ah, ‘Aā‘īshah Binti Abu bakr, Hafṣah Binti ‘Umar, ‘Ummu Salāmah and lastly Zainab Binti Jahsh رَضِيَ اللهُ عَنْهَا. Their Da‘awah, at that time, went on individually (Fardiyah) having no corporation under any names nor work breakdown structure. It continued in various ways according to the social context of that time. The Da‘awah framework that can be synthesized from Hadith and historic events are 5 ways as follows; 1) strengthening the morale 2) being a good role model 3) spreading of the Islamic knowledge 4) reminded with a proper way

5) encouraging to do good deeds and prohibiting from the evils.

3) There are six of Muslim women organizations in three southern border provinces and Bangkok which can be divided into 4 categories: 1) foundation 2) association 3) society 4) group. The first and the second categories must be registered under law while the third and fourth categories do not need any registration. Forming an organization is founded to be one of the ways which strengthen Da'awah and make Da'awah more effective. And being a registered organization or not, does not related to the obstacles they would face in doing Da'awah. And according to conceptual framework of Ummahāt Al-Mu'minīn Da'awah methods in the early period leading to have five Da'awah methods for Muslim women Organization in southern border province and Bangkok which they are spreading the Islamic knowledge, encouraging people to good deeds and prohibiting from the evil and strengthening the heart whose the details are as follows

1) Spreading the Islamic knowledge through giving a lecture for certain Islamic topics, conducting training program, sale and distribution of Islamic publications, the radio show, Ḥalqah or 'Usrah (Islamic learning Group) as well as Multaqa for Muslimah (Gathering of Muslim woman)

2) Encouraging people to do good deeds and stay away from the evils, which had been practiced through organizing some projects or activities, conducting a visits, using media as well as issuing a statement for a particular situation.

3) Strengthening the heart of people which had been practiced through visits, providing some assistance, taking a care of each other individually and mutual consultation.

:

موضوع البحث منهجية الدعوة الإسلامية لدى منظمات المسلمة بولايات جنوب تايلاند الثلاث
وبانكوك

الباحق الهدى بنت هارون

التخصص الدراسات الإسلامية

العام الجامعي 1435 هجرية

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى (1) دراسة مفهوم الدعوة الإسلامية للمسلمة في الإسلام . (2) ودراسة منهجية الدعوة الإسلامية لدى أمهات المؤمنين في صدر الإسلام (3) ودراسة منهجية الدعوة الإسلامية لدى منظمات المسلمات بولايات جنوب تايلاند الثلاث (فطاني، جالا، وناراتيوات) وبانكوك. اتبعت الباحثة في هذه الدراسة المنهج الوصفي في رصد المعلومات وجمعها ودراستها وتحليلها، كما اتبعت المنهج الميداني في جمع البيانات وتحليلها، وذلك عن طريق إجراء المقابلات المعمقة مع قيادات منظمات المسلمات بولاية جنوب تايلاند الثلاث وبانكوك. وكان مجتمع الدراسة عبارة عن 11 ممثلة من ست منظمات ألا وهي: الجمعية العالمية للشباب الإسلامي قسم الأنشطة النسائية، وجمعية الشباب الإسلامي بتايلاند: شبكة المسلمات جالا، واتحاد النساء المسلمات بولاية فطاني، واتحاد المسلمات بولاية ناراتيوات، ومجموعة بنات الهدى، ومجموعة الخطاب الإسلامي، حيث توصل البحث إلى النتائج الآتية:

1. أن الدعوة الإسلامية واجبة دينية لكل مسلم ومسلمة غير أن العلماء اختلفوا في

فرضية الدعوة الإسلامية على المسلمة أهي واجبة كفاية أم واجبة عينية، ويتوجب على المسلمة الداعية أن يعدّ لنفسها إعداداً شاملاً نظرياً كان أو تطبيقياً، وكان الجانب النظري يشمل العلم والمعنوية والاجتماع وأما الجانب التطبيقي فيشمل دورات تدريبية مختلفة أهمها التعلم على أساليب الدعوة بالحكمة والموعظة الحسنة والمجادلة والتي هي أحسن.

2. كانت أمهات المؤمنين نساء الرسول ﷺ تزوجهن دون طلاق، أما من وهبت نفسها للرسول ﷺ أو الزوجات الإمام أو نساء خطبهن الرسول ﷺ ولم يزوجهن بعد، فهؤلاء لسن أمهات المؤمنين. كان لأمهات المؤمنين فضل المشاركة في الدعوة الإسلامية، وكانت دعوتهن فردية لم تدرج تحت أي شعار أو اسم معين، وليس لها تنظيم قائم بذاته، بل هي دعوة تسير وفق احتياجات المجتمع في تلك الفترة بأساليب ومنهجيات مختلفة: من هذه الأساليب (1) أسلوب التعزيز والتحفيز (2) وأسلوب القدوة الحسنة (3) وأسلوب نشر العلوم الإسلامية (4) وأسلوب الموعظة الحسنة (5) وأسلوب الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر.

3. من خلال دراسة منظمات المسلمات في ولايات جنوب تايلاند الثلاث (فطاني، جالا وناراتيوات) وبانكوك يمكن تقسيم المنظمات النسائية الست السابق ذكرها إلى أربع مواصفات وهي: (1) الجمعيات (2) الرباطات، (3) الاتحادات (4) المجموعات. وكان تجمع منظمات للرقم الأول والثاني لا يمكن تطبيقه إلا بطلب التسجيل الرسمي من الجهة المعنية في الدولة، أما التجمع في الرقم الثالث والرابع فلا حاجة إلى تسجيل رسمي في شيء. ويعد هذا التجمع وسيلة قوية فعالة من وسائل الدعوة الإسلامية بغض النظر عن كونها مسجلاً رسمياً أو غير رسمي. وانطلاقاً من منهجيات الدعوة الإسلامية لدى أمهات المؤمنين تنهجت منظمات المسلمات في ولايات جنوب تايلاند الثلاث وبانكوك في دعوتها إلى ثلاث منهجيات: (1) نشر العلوم الإسلامية وذلك من خلال عقد جلسات دروس دينية، ودورات التعليم والتعلم، وتوزيع كتب أو كتيبات توعوية إسلامية، وبتح الدروس الإسلامية عن طريق الإذاعة، وعقد دروس الحلقة والأسرة، وعقد ملتقيات المسلمات، (2) الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر حيث يدرج هذا الأسلوب ضمن الأنشطة المختلفة، منها عبر الزيارات، ووسائل الإعلام، وتصريحات صحفية. (3) والتعزيز المعنوي وذلك من خلال اللقاءات والزيارات وتقديم الخدمات والرعاية الخاصة، والإرشاد.